

Östersunds kommun

Rektorn vid Orrvikens skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Orrvikens skola
i Östersunds kommun

Tillsyn i Orrvikens skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östersunds kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Orrvikens skola besöktes av Skolinspektionen den 20 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Orrvikens skola ligger i byn Orrviken cirka 15 kilometer från centrala Östersund. På skolan finns elever från förskoleklass till och med grundskolans årskurs 5. Skolan hade vid Skolinspektionens besök 72 elever, varav 13 elever i förskoleklass. Klasserna är till stor del åldersblandade med undantag från årskurs 1 som är åldershomogen. Eleverna har nära till naturen och skolan profilerar sig som friluftsskola.

Skolledningen består av en rektor tillika förskolechef som vid tillsynen varit i verksamheten sedan höstterminen 2012.

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets officiella statistik avseende läsåret 2012/13 för årskurs 3 framgår att 100 procent av eleverna nått kunskapskraven i ämnet matematik. I ämnet svenska har 93,3 procent av eleverna nått kunskapskraven.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att vidta åtgärder för att rätta till även brister närhelst de framkommer.

De elever och den personal som Skolinspektionen intervjuat uppger att det är en och trygg skola med lugn miljö. Det finns dock ett antal områden som måste förändras för att elevernas förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling uppfylls.

Tillsynen vid Orrvikens skola visar att det finns brister inom det systematiska kvalitetsarbetet. Skolan saknar analyser av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav, som minst ska uppnås i årskurs 3. Det saknas även en sammanställning av måluppfyllelsen i förskoleklassen. Skolinspektionen konstaterar även att skolan inte sammanställt och analyserat arbetet med särskilt stöd och värdegrundsfrågor. Orrvikens skola saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete för att kunna besluta om vilka åtgärder som behöver vidtas för att utveckla verksamheten.

Av tillsynen framgår att det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete på skolan. Skolans plan mot kränkande behandling lever dock inte upp till skollagens krav då den bland annat saknar en redogörelse för vilka specifika åtgärder som ska genomföras under året och en redogörelse för hur tidigare års åtgärder har genomförts.

Skolan behöver också säkerställa att skolan har tillgång till en elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östersunds kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 september 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se.

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd/Redovisningen ska lämnas av styrelsen för skolan eller den som företräder huvudmannen. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Redovisa i planen mot kränkande behandling vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året.
- Redogör i nästa års plan för hur åtgärderna (enligt ovan) har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Som ett led i detta ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Planen mot kränkande behandling ska vara anpassad till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Planen ska återspegla förhållandena i verksamheten och en kartläggning behöver ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året (se Skolverkets allmänna råd Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, 2012:1274).

Orrvikens skola bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Orrvikens skola har en plan mot kränkande behandling, som gäller för läsåret 2013/14. I planen framgår att skolan varje höst gör en kartläggning för att identifiera eventuella riskområden på skolan. Den innehåller även definitioner av begreppen diskriminering och kränkning. Vidare beskrivs övergripande insatser för det främjande arbetet samt skolans rutiner när en elev blivit kränkt. Planen innehåller även ett frågeformulär till vårdnadshavare för att kunna upptäcka om ens barn är utsatt för kränkningar. Av planen framgår dock inte vilka åtgärder som har vidtagits under det föregående året och inte heller resultatet av föregående års åtgärder.

Skolinspektionen bedömer att planen mot kränkande behandling inte uppfyller skollagens krav. Skolan behöver se till planen mot kränkande behandling innehåller de insatser som ska genomföras under året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En redogörelse för hur dessa åtgärder har genomförts ska tas in i nästa års plan.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Genomför på skolenhetsnivå dokumenterade sammanställningar och analyser av förskoleklassens måluppfyllelse i relation till de nationella målen i läroplanen.

- Genomför på skolenhetsnivå dokumenterade analyser av kunskapsresultaten i årskurs 3 i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås. I detta ingår även att analysera arbetet med särskilt stöd.
- Genomför på skolenhetsnivå dokumenterade sammanställningar och analyser av skolans arbete med värdegrund.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165,s 305) bör dokumentationen innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder.

Orrvikens skola använder datasystemet hypernet för systematisk uppföljning. Vid tillsynstillfället uppger dock rektorn att skolans kvalitetsarbete blivit efterlämnat på grund av rektorsbyte och sjukskrivning. Detta bekräftas även i intervju med övrig personal. Såväl rektorn som lärare uppger att personalen inte varit delaktiga i kvalitetsarbetet. Vidare visar den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt intervjuer med rektorn och personal att skolan saknar dokumenterade analyser av kunskapsresultaten i årskurs 3 i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås på skolenhetsnivå. Vid intervju med rektorn framgår även att det saknas dokumenterade analyser av skolans arbete med särskilt stöd. Skolan saknar även en dokumenterad redovisning av verksamhetens måluppfyllelse i förskoleklassen. Vidare saknas en dokumenterad sammanställning och analys av resultaten avseende skolans värdegrundsarbete. Skolan saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete för att kunna vidta relevanta åtgärder i syfte att nå ökad måluppfyllelse.

I kvalitetsarbetet ingår även att följa upp på vilket sätt särskilda stödresurser används och vilka effekter de får för att de på bästa sätt ska komma eleverna till godo. I detta arbete är det angeläget att följa upp varje steg i arbetsgången kring elever i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionens bedömer att kvalitetsarbetet i nuläget inte motsvarar skollagens krav. Skolan saknar en samlad bild av resultaten på skolenhetsnivå för att kunna vidta de åtgärder som kan behövas för att nå ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionens bedömning är att kvalitetsarbetet på Orrvikens skola måste ta sin utgångspunkt i uppföljning av resultat och måluppfyllelse för att verksamheten ska utvecklas och ge eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling. För att kvalitetsarbetet ska vara systematiskt krävs att det dokumenteras; att insatser dokumenteras, att det genomförs analyser och att dessa sammanställs. De insatser som ska genomföras ska tydligt kopplas till de nationella målen, kraven och riktlinjerna. Genom att ange vad som ska uppnås och förväntade effekter underlättas även kommande uppföljning och utvärdering.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Organisera och använda elevhälsan så att den ges förutsättningar att vara förebyggande och hälsofrämjande och att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I enlighet med detta behöver elevhälsan
- Arbeta förebyggande med särskilda åtgärder på gruppnivå utifrån identifierade behov.

Motivering

I skollagen anges att elevhälsa ska finnas för eleverna och att denna ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För dessa insatser ska det finnas tillgång till skolsköterska, skolläkare, psykolog och kurator samt personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsans uppgift är främst att vara förebyggande och hälsofrämjande. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s 276 och 656 f.) framgår att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för enskild elevs lärande och utveckling. Mer generellt inriktade uppgifter rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och skolans övriga personalgrupper.

I Orrvikens elevhälsoteam ingår specialpedagog, skolsköterska, skolpsykolog, skolläkare, och kurator. Vanligtvis består skolans lokala elevhälsoteam av rektorn, specialpedagog och skolsköterska, men på grund av att ordinarie rektorn inte funnits på skolan under föregående läsår har biträdande rektorn deltagit på dessa sammankomster. Skolans elevhälsoteam träffas två gånger varje månad. På dessa möten behandlas frågor på individ, grupp- och organisationsnivå samt medicinska insatser och att bistå i olika utredningar. Vidare uppger rektorn och representant från elevhälsan att det inte funnits ett kontinuerligt och strukturerat arbetssätt för att arbeta hälsofrämjande och förebyggande då fokus varit på individärendena och då rektorn varit frånvarande. Elevhälsoteamet arbetar främst med individuellt inriktade insatser för varje elevs lärande och utveckling. Elevhälsans representant och rektorn kan inte ge några generellt inriktade insatser som har genomförts.

Skolinspektionen bedömer att Orrvikens skola inte uppfyller skollagens krav på att vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan måste i högre grad arbeta med förebyggande och främjande insatser som är inriktade och som avser bidra till generella hälsoeffekter utan att det förleds av något särskilt problem.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Sten Svanholm och jurist Karolina Bergqvist.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Karin Nilsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.